

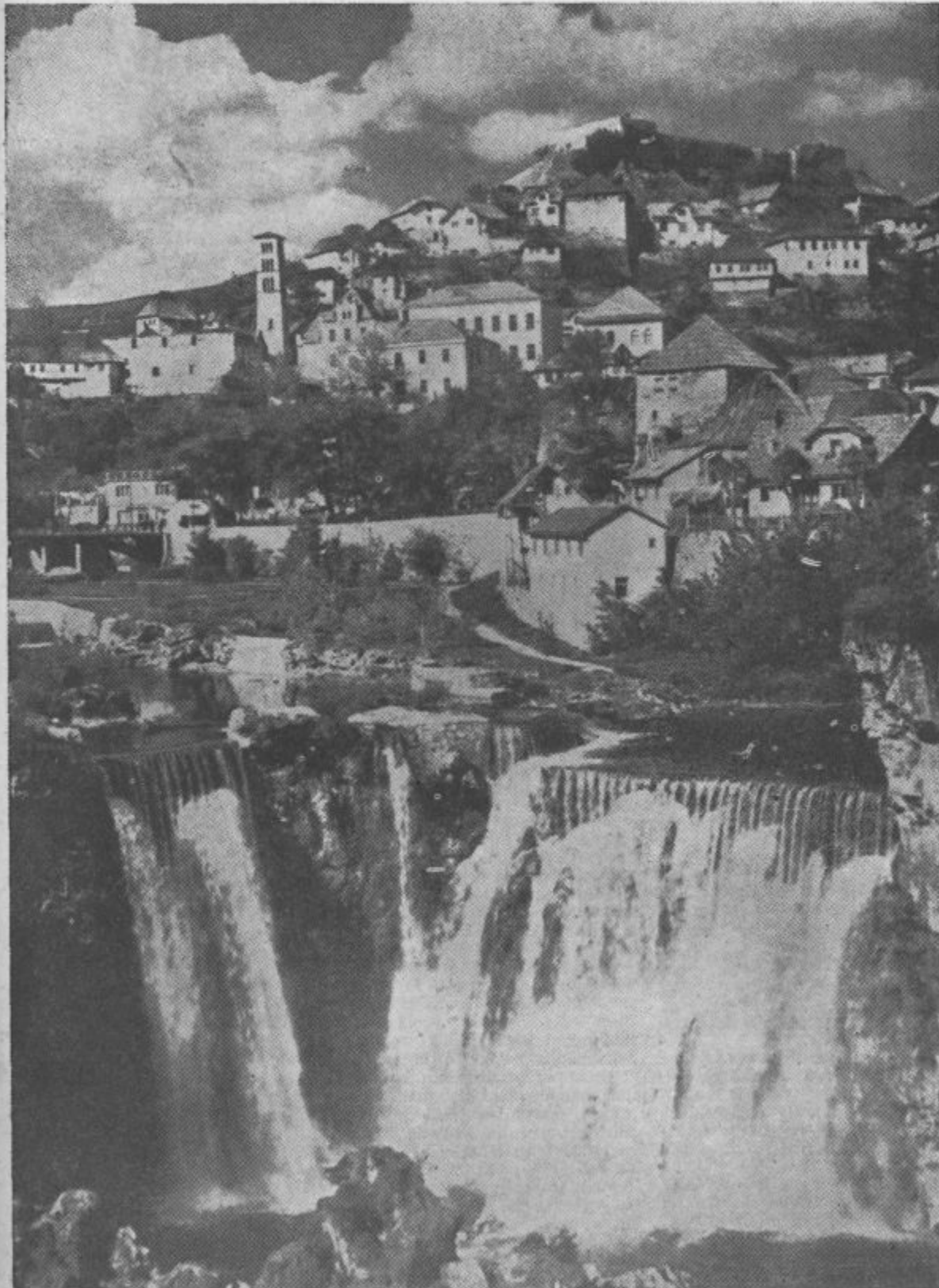
Rudar

Leto III. Stev. 21

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA RUDNIKA LIGNITA VELENJE

3. december 1962

MESTO JAJCE — ROJSTNI KRAJ NAŠE REPUBLIKE

29. XI. rojstni dan republike

Devetnajst let je minilo, ko je bila v mrzli jesenski noči leta 1943 v plamenu velike narodne revolucije ustvarjena prva socialistična republika na Balkanu. V teh dnevih je bilo v mestu Jajcu, ob bregovih rek Plive in Vrbasa uzakonjen organ, ki je združil vse socialistične in narodnoosvobodilne cilje in težnje ter jih bo varoval za vse večne čase. Rodila se je republika!

Devetnajst let krvavih naporov za svobodo in boljše življenje je za nami! S ponosom zremo nanje. Niso bila lahka! Vsi vemo, da nam je le v novih pogojih — v svobodi in napredku — zagotovljena lepša bodočnost.

Ob letošnjem prazniku se vse naše misli še prav posebno zadržujejo ob pojmu človeka, ki se iz dneva v dan sam ustvarja, vpleten v nove družbene odnose, človeka novega obdobja, družbenega delavca, ki je sam zase popoln individuum, hkrati pa zavesten člen kolektiva. Stare oblike odmirajo in nastajajo novi, svobodni odnosi povezovanja državljanov v skupnost. S preprostimi besedami imenujemo to samoupravljanje. Nova ustava bo uzakonila prav ta širok mehanizem samoupravljanja ter ga hkrati pognala v nov revolucionarni zalet.

K DNEVU REPUBLIKE
ISKRENO ČESTITAMO
NAŠEMU KOLEKTIVU,
VELENJČANOM,
SODELAVCEM IN
BRALCEM

Uredništvo »Rudarja«

Ustavne razprave v naši komuni

Predosnutek ustave Federativne socialistične republike Jugoslavije je sprožil že v sredini letošnjega oktobra veliko zanimanje med našimi občani, oziroma prebivalci šoštanjske občine.

Da bi se naši ljudje seznanili s celotnim predosnutkom in posameznimi spremembami, ki jih predosnutek predvideva in da bi k temu dali svoje mnenje in pripombe, je Občinski odbor SZDL občine Šoštanj organiziral aktiv predavateljev, ki že ves mesec vodijo javne razprave na območju komune v delovnih organizacijah in na vasi.

Vsi udeleženci javnih razprav so pokazali precejšnjo zaинтере-

siranost za novo ustavo, čeprav udeležba ni bila vedno najboljša, toda zanimanje ljudi za posamezne določbe predosnutka se je zadnje čase povečalo, kar je razvidno iz vedno živahnejših diskusij na samih razpravah.

V okviru Rudnika lignita Velenje je angažiranih kar 9 predavateljev oziroma vodij razprav, ki po posameznih ekonomskih enotah in obratih ter etažah vodijo diskusije in je bilo do sedaj že preko 25 takšnih sestankov.

Člani rudniškega kolektiva se predvsem zanimajo za tista določila predosnutka ustave, ki se nanašajo na gospodarske organizacije kot so spremembe v zvezi

z uvedbo vollenosti in o postavitvah direktorjev, o statutu podjetja, ter o pravicah in dolžnostih delavcev v delovnem razmerju. Zanimiva so bila tudi razpravljanja o lastniških vprašanjih, o družbeni in osebni lastnini ter o socializaciji na vasi.

Nov delegatski volilni sistem po katerem izhajajo na volilna telesa višjih družbeno-političnih enot iz občinske skupščine, so udeleženci razprav pozitivno ocenili. Prav tako je na ugoden odmev naletel spremenjen sestav zbora proizvajalcev, v novi zbor delovnih organizacij v občinskih skupščinah, prav tako pa tudi izvedba štirih zborov, tako ime-

novanih strokovnih zborov v republiški in zvezni skupščini. Ta sprememba bo vsekakor ugodno vplivala na zakonodajno dejavnost, saj bodo pri tem pravni akti s posameznih področij družbenega življenja bolj strokovno oziroma kvalificirano obravnavani.

Ustavne razprave se še nadaljujejo skupaj z obravnavanjem osnutka republiške ustave in občinskega statuta, ki bo v bližnji prihodnosti tudi dan vsem občanom šoštanjske občine v presojo in oceno. V pripravi pa je že izdelava novega statuta Rudnika lignita Velenje, ki bo zamenjal že precej stara pravila RLV ter bo v skladu z občinskim statutom ter republiško in zvezno ustavo zajel vso dejavnost našega podjetja.

Valter Končan

Rudarsko - tehnični in gospodarski rezultati

o uporabi jamskega jeklenega oporja v velenjski jami

1. Uvod

Da odpravimo napake v uporabi jamskega lesa pri podgrajevanju širokih čel in prog tako iz gospodarskega ter rudarsko-tehničnega vidika, smo pričeli uporabljati jekleno jamsko oporje. S tem so povečali koncentracijo proizvodnje, odkopno in jamsko storitev ter znižali postopoma stroške proizvodnje. Omogočili so tudi izvršitev poizkusov strojnega dobivanja premoga na širokem čelu in pri izdelavi prog. Jeklene stojke smo pričeli uporabljati leta 1954, jeklene stropnike pa v letu 1958. Jamski les smo pričeli nadomeščati v progah z jeklom leta 1955.

2. Uporaba jamskega lesa

2. 1. Lesena tesarba na širokem čelu.

Podgrajevanje širokih čel z jamskim lesom je zahtevalo

znašal okrog 10 do 12 m³ na 1000 ton. Gostota stojk pri podgrajevanju v lesu je bila 0,66 st/m³ in je bila tako višina čela majhna zaradi odkopnih pritiskov, kar je vplivalo na neugodne pogoje povečanja storitve.

2. Podgrajevanje prog z jamskim lesom.

Pri dolžini širokih čel okrog 30 m je znašal normativ pripravljajalnih del 5,94 m na 1000 ton odnosno 7,85 m na 1000 ton. Uporaba jamskega lesa za podgrajevanje in vzdrževanje prog je znašala okrog 7 m³ na 1000 ton in normativ vzdrževalnih dnin je bil dosežen 44,2 dnin na 1000 ton.

3. Uporaba jeklenega jamskega oporja

3. 1. Jekleno odkopno oporje.

A) Jeklene jamske stojke

Z uporabo jeklenega jamskega oporja se je normativ lesa v pri-

1961 nabavili 9840 jeklenih stojk tipa Alpine z zavornim trakom in tipa CST — patent Schwarz z dvojno zavorno objemko ter 3465 jeklenih stropnikov z veznim členkom tipe Vanwersch ter 15.720 jeklenih ločnih opor za proge, tipa Alpine E-21 in Alpine TH 58/21.

kopna storitev že 9,27 t na dnino, kar je posledica tudi boljše organizacije dela in uvedbe dvoverzičnih transporterjev.

»Ropanje« jeklenih spojke je nekoliko otežkočeno, če je znašal dnevni napredek le okrog 0,8 m na dan. Normalni odkopni pritisk je bil, če je odkopavanje napre-

Uporaba jeklenih stropnikov olajša delo rudarja, poveča se storilnost dela in nadalje zmanjšuje porabo jamskega lesa

Tako smo v 7 letih prihranili okrog 86.400 m³ jamskega lesa. Skupni stroški nabavljenega jeklenega oporja s priborom znašajo okrog 83 din za tono in bremenijo materialne stroške proizvodnje. Materialni stroški so bremenili stojko od 4,77 do 46,74 din za tono, stropnike od 2,09 do 20,91 din za tono. Oporje za proge pa od 3,66 do 110,41 din za tono v odvisnosti števila in letne proizvodnje. Skupni stroški popravil so se gibali med 0,11 do 12,91 din za tono.

Pri uporabi jeklenih stojk se je gostota povečala pri kombinirani tesarbi na 1,11 st/m³ in znižala uporaba lesa na 4,65 m³ na 1000 ton ali za 46,5 %. Vgrajena stojka prihrani letno okrog 2,9 m³ jamskega lesa in se izplača v približno 2 letih. Pogoji dela so se na širokem čelu izboljšali in se je odkopna storitev povečala na 7,48 t na dnino ali za okrog 14 %. V letu 1958 je znašala od-

dovalo, od 1 do 1,2 m na dan.

Proizvodne stroške smo znižali za 102 din na tono; v letu 1962 pa predvidevamo znižanje stroškov za 158 din na tono v primerjavi z letom 1954, kjer pa ni všteto znižanje stroškov zaradi koncentracije proizvodnje. S povišanjem odkupne storitve se je namreč povečala koncentracija odkopavanja, kar seveda ugodno vpliva na znižanje proizvodnih stroškov.

V letu 1961 je bilo v popravilu 13,2 % jeklenih stojk, a odpisanih skupno od leta 1955 le 7,33 % in je tehnični pokazatelj na njihovo uporabnost v težkih pogojih uporabe zelo dober. Izkoristek jeklenih stojk v letu 1961 je bil 66,8 %.

B) Jekleni stropniki

Pri uvedbi jeklenih stropnikov pa se je nadalje zniževal norma- (Nadaljevanje na 3. strani)

Vgrajevanje lesenih stropnikov in podvlek v stropu širokega čela je bilo težavno in precej zamudno

okrog 6,8 % koristnega delovnega časa vseh zaposlenih na odkopu za dostavo lesa. Tudi pogoji dela na dobivanju premoga so bili težavnejši. Tako na obvladanju odkopnih pritiskov in povečanju hitrosti odkopavanja. Koncem leta 1954 je znašala odkopna storitev le 6,5 t na dnino. Normativ porabe jamskega lesa je

merjavi z letom 1954 v letu 1961 znižal na 4,9 m³ na 1000 ton ali za 270 %. S prehodom na odkopavanje s širokimi čeli dolžine okrog 60 m pa se je normativ pripravljajalnih del znižal na 4,86 m na 1000 ton ali za 18,3 %. Da smo postopoma dosegli gospodarske in rudarsko-tehnične rezultate, smo od leta 1955 do leta

Prodaja malic na RLV se je pričela 1. 2. 1960 za ceno din 50, ki jo je plačal koristnik sam, RLV pa je le deloma kril stroške režije (uslužbenca). Koristnikov ni bilo dosti. Prve 4 mesece je koristilo malice dnevno povprečno samo 170 članov kolektiva. Po 4 mesecih se je število koristnikov nekoliko dvignilo in doseglo v letu 1960 največje povprečje 707 malic dnevno.

V letu 1961 je v prvi polovici leta ostalo povprečje še isto, v drugi polovici pa se je dvignilo nekoliko nad 1000. V oktobru 1961 je bilo najvišje povprečje v letu, in sicer 1367 dnevnih obrokov. Povprečje 1000 obrokov je ostalo vse do februarja 1962, ko je bilo uvedeno regresiranje malic s strani podjetja z din 50 na obrok, tako da se je količina, odnosno

vrednost malic dvignila za 100 %. Že v prvem mesecu se je število koristnikov zvišalo na skoraj 3000 dnevnih obrokov, od takrat naprej pa koristijo malice vsi članj kolektiva, saj znaša dnevno povprečje izdanih malic od 1. 2. 1962 do 31. 10. 1962 že 3125 obrokov.

Z uvedbo regresiranja malic se je izboljšal tudi asortiman malic. V zadnjih mesecih je bilo na razpolago 31 različnih artiklov.

Zanimiva je ugotovitev, katerih artiklov se je največ porabilo. Kaže, da izbira ni bila slaba, saj so koristniki jemali največ artikle, ki imajo veliko kalorično vrednost in take, ki so količinsko največji.

Pregled porabljenih artiklov v dnevnem povprečju v času od 15. 2. 1962 do 31. 10. 1962 je naslednji:

Zap. štev.	Artikel	Povprečno obrokov dnevno
1.	ribe v olju (konzerve)	444
2.	debrecinke (klobase)	361
3.	jetrna pašteta (konzerva 150 gr.)	359
4.	Prekajeno svinjsko meso	284
5.	slanina hamburger	233
6.	sir vseh vrst	204
7.	svinjski haše (konzerve)	169
8.	mleta šunka (konzerve)	140
9.	svinjska pašteta (konz. 100 gr.)	119
10.	carsko meso	104
11.	tirolska salama	101
12.	surovo maslo	97
13.	napolitanke	91
14.	čokolada	77
15.	prekajena rol-šunka	72
16.	mortadela (salama)	64
17.	marmelada	35
18.	turistična pašteta	25
19.	vikend salama	20
20.	lovska salama	17
21.	11 raznih artiklov	79
Dnevno je povprečno izdano		3.125

Nekaj o malicah na RLV

V navedenem času je bilo uporabljeno tudi 3.835 kg belega in 131.704 kg črnega kruha ter kave divke 14.600 kg za 702.000 lit. kave, ki jo uporabljajo rudarji za pitje v jami. Ker kava po svoji vsebini nima skoraj nobene kalorične ali hranljive vrednosti, se je v septembru začel kuhati šipkov čaj, nekoliko osladkan. Ta čaj ima kalorično vrednost, ker je sladkan, je bogat na vitaminih in učinkuje kot poživilo. Za 83.200 litrov šipkovega čaja v mesecu septembru se je porabilo 864 kg sladkorja in 624 kg šipka.

Kljub temu, da je šipkov čaj več vreden, je cena skoraj enaka. 1 liter grenke kave (divka) stane 3.30din, 1 liter nekoliko sladkanega šipkovega čaja pa 3.70.

Za zavijanje malic se porabi precej papirja, ki precej stane.

V navedenem času je bilo upo-

rabljeno 5600 kg ovojnega papirja, ki stane 840.000 din in 300 kg »havana« papirja za meso, ki stane 114.000 din. Vsega skupaj je bilo izdano 954.000 din.

Ker je tudi to pomemben izdatek, ki gre na račun količine obrokov malic, je vredno razmisliti o zahtevi nekaterih, naj bi zavijali malice v znatno večji papir ali celo v boljše kvalitete.

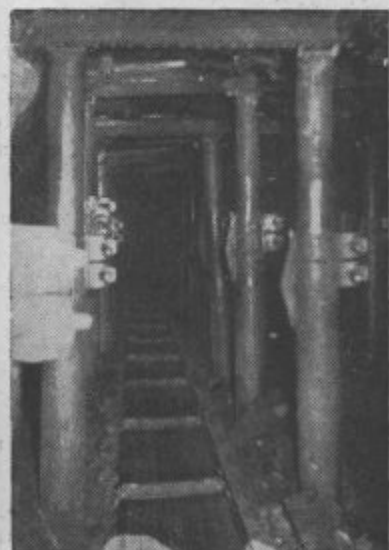
Ko smo pred 10 meseci razpravljali o regresiranju malic, smo trdili, da bodo kvalitetne in obilnejše malice posredno vplivale tudi na zmanjšanje bolniškega staleža, na kondicijo delavcev in na splošno razpoloženje. Prekratek je še čas, da bi lahko dokazovali vpliv regresiranja malic na tem področju. Resnica pa je, da se je stalež bolanih v zadnjih mesecih v tem letu znatno zmanjšal v primerjavi z letom 1961.

Primerjava izgleda tako:

Mesec	% bolnih po podatkih ZD Velenje		
	v letu 1960	1961	1962
I.	6,8	7,3	7,1
II.	7,8	7,2	8,2
III.	7,8	6,7	8,8
IV.	7,2	6,1	8,8
V.	7,0	6,6	7,5
VI.	8,4	7,1	7,5
VII.	7,0	8,0	6,2
VIII.	7,2	7,2	6,1
IX.	8,2	6,9	6,0
X.	7,3	6,8	5,8
XI.	7,7	6,7	5,2
XII.	8,3	7,9	

(Nadaljevanje na 4. strani)

tiv lesa. Pogoji dela na širokem čelu so se izboljšali in nadalje zniževali proizvodni stroški. Jamski les se je z uvajanjem jeklenih stropnikov zmanjšal na 3,25 m³ na 1000 ton ali znižanje stroškov za 44,5 din na tono v odnosu na leto 1954. Gostota stolk se je povečala na 1,64 st/m³; v stropu se ne pojavljajo več razpoke. Konvergenca širokega čela,

Pogled vzdolž širokega čela podgrajenega v popolnem jeklenem oporju in z dvoverzišnim transporterjem za odvoz odstreljenega premoga

t. j. ponižanje stropa zaradi pritiskov je manjša in tudi »potovanje« jeklenega podporja proti »starem delu« je manjše pri dnevnem napredku večjem od 1 m na dan.

Tudi »ropanje« stolk je hitrejše in ni posebnih težav razen v skrajnem talninskem predelu odkopnih etaž.

V letu 1961 je bila dosežena odkopna storitev 10,17 t na dnino in dosežena proizvodnja 2,4 milijone ton lignita. Da se je razvila takšna koncentracija proizvodnje in visoka odkopna storitev, je omogočila poleg ostalega, t. j. izpopolnjene tehnike odkopavanja in boljše organizacije dela, uvedba jeklenega odkopnega oporja.

V letu 1961 je znašal izkoristek števila jeklenih stropnikov 71,4 %, v popravilu pa je bilo 12 % stropnikov, odpisanih pa je bilo povprečno letno zaradi napak 2,6 % in izgubljenih do konca leta 1961 6,8 %.

S popolnim jeklenim oporjem smo sploh omogočili poizkuse pridobivanja premoga z Eickhoff dobivalno nakladalnim strojem, kjer smo dosegli že precej ugodne rezultate.

3. 2. Jekleno ločno oporje za proge.

Z uporabo jeklenega ločnega oporja smo nadalje zniževali normativ jamskega lesa, ki je bil dosežen v letu 1961 4,9 m³ na 1000 ton. Znižali smo vzdrževalne dneve v letu 1961 na 23,2 dneve na 1000 ton v primerjavi z letom

Proge, podgrajene z jeklenim ločnim oporjem, kar mnogo doprinaša k znižanju porabe jamskega lesa, znižanju šihov na vzdrževanju, povečanju jamske storitve ter skupnemu znižanju proizvodnih stroškov

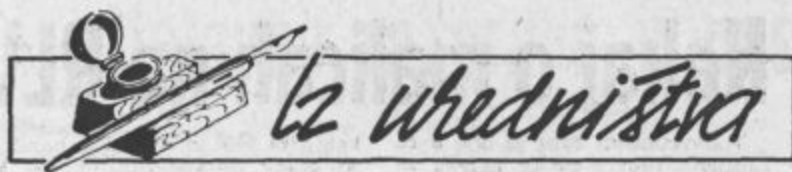
1956, ko je znašal normativ 45,2 dnine na 1000 ton in so se temu sorazmerno znižali tudi vzdrževalni stroški.

Pri postopni uporabi jeklenega oporja, izpopolnjene dobivalne tehnike na širokih čelih in boljše organizacije dela, se je jamska storitev v letu 1961 napram letu 1954 dvignila na 5,23 t na dnino ali za 83 %.

Koncem leta 1961 je znašal iz-

koristek jeklenega oporja za proge 88,5 %. V popravilu je bilo le 5,76 %, a odpisanih zaradi neuporabnosti 4,74 % jeklenih lokov in so ti pokazatelji z ozirom na težke pogoje uporabe, predvsem v talninskem predelu, zadovoljivi. Koncem leta 1961 je bilo podgrajenih v jeklu 31,6 % prog od skupne dolžine 29 km odprtih jamskih prostorov.

ing. Z. S.

Kako posluje sklad samopomoči

V naše uredništvo smo prejeli sestavek z naslednjo vsebino:

Tovariši rudarji ter ostali člani kolektiva

Ni še dolgo, odkar se je na RLV zasnovala nova denarna pomoč, ki jo imenujemo — samopomoč.

Res, hvale vredno je to tovariši, da si pomagamo drug drugemu, oziroma prizadetim družinam.

Tovariši, položimo roko na srce in pomislimo tudi na tiste družine, ki so prav tako potrebne pomoči, pa čeprav se jim oče ni ravno ponesrečil pri delu, ampak je umrl za kakšno drugo boleznijo. Po mojem mnenju so tu prizadeti vsi otroci ponesrečencev oziroma umrlih pa naj le-ti umrjejo na kakršenkoli način. Vem, tovariši, da je vsak dinar krvavo zaslužen, prepričana pa sem tudi v to, da ga ni med vami, ki bi bil pripravljen še kaj dodati tem 100 dinarjem, ki jih plačujete za samopomoč. Človek nikoli ne ve,

kako se bo tudi z njim poigrala usoda in bodo lahko tudi njegovi otroci med tistimi, ki bodo potrebni pomoči. Res, srečen je lahko vsak, ki je zdrav in čvrst in mu ni treba čakati na pomoč drugih.

Po mojem mnenju ni prav, da delamo tako razliko med tistimi, ki umrjejo pri izvrševanju službene dolžnosti in pa tistimi, ki so umrli zaradi bolezni ali kakorkoli pa so bili prav tako člani kolektiva. Prepričana sem, da so oni prav tako doprinesli svoj delež družbi in z vsó resnostjo in marljivostjo izpolnjevali svoje dolžnosti. Za otroke le teh je izguba skrbnika in očeta prav tako velika kot od onih, ki umrjejo pri nesreči.

Vem, da ne boste očitali temu mojemu članku, saj se, upam, vsi zavedate, da nesreča nikoli ne počiva in boste prav tako tudi vi oziroma vaši otročki željno čakali na pomoč.

Srečno tovariši!

Fidej Albina

Sestavek smo izročili socialnemu delavcu, ki je nanj odgovoril v naslednjem članku.

Nekaj o malicah na RLV

(Nadaljevanje s 3. strani)

Ti podatki so sestavljeni po poročilih ZD Velenje in so nekoliko nižji kot podatki na podlagi počil obratov o izostankih, vendar pokažejo pravo razmerje po letih. Za letošnje leto je značilno možno zvišanje staleža od februarja do junija, nato pa kar znaten padec v primerjavi z letom 1961 in še bolj v primerjavi z letom 1960.

Porast staleža v letošnjem pr-

vem polletju pripisujemo v veliki meri izredno močni epidemiji gripe, ki je ne samo v našem kolektivu, pač pa v državnem merilu močno razsajala in in povzročila preprič po skladih socialnega zavarovanja. Posledice tega so bile razgibane akcije po kolektivih in ustanovah v borbi za znižanje izdatkov socialnega zavarovanja.

Pregled izostankov zaradi gripe v RLV nam pokaže naslednja razpredelnica:

Mesec	Število primerov v letu		izgubljenih dnin v letu	
	1961	1962	1961	1962
I.	45	38	224	313
II.	33	47	170	300
III.	23	383	83	1.786
IV.	16	124	88	1.187
V.	42	24	195	192
VI.	49	16	174	97
VII.	49	3	368	42
VIII.	6	6	64	58
IX.	20	13	141	45
X.	21	17	97	98
XI.	35		295	
XI.	52		247	
	391	671	2.146	4.118

Na visok stalež bolnih v prvem polletju je vplivala epidemija gripe tudi posredno, to so posledica po preboleli gripi v maju in juniju, več obolenj gripe pa je gotovo bilo prikazanih pod drugimi diagnozami.

Če bi v tem letu ne bilo epidemije gripe, bi bil povprečni stalež bolnih znatno nižji od lanskega. Zaslug zato prav gotovo ne mo-

remo pripisati samo malicam, ker so bili v tem letu angažirani pri zniževanju staleža samoupravni organi, strokovne službe, zdravstveni delavci, ZSZ in ostali zainteresirani, nekoliko so pa k znižanju prav gotovo prispevale, zato menimo, da izdatek za regresiranje malic le ni bil zapravljen denar, čeprav bi gledali uspeh samo iz tega vidika. -a -I.

Ze pet mesecev je minilo odkar je sindikalna podružnica RLV ustanovila sklad samopomoči. Ze v tem kratkem času se je pokazalo, da ni ustanovitev sklada samo humana akcija in odraz tradicionalne vzajemnosti in solidarnosti rudarjev, temveč nujna potreba. V tem času je bilo izplačano nekaj nad 1.000.000 dinarjev pomoči raznim upravičencem po določilih Pravilnika o koriščenju sklada. Ker znaša prispevek posameznega člana 100 din na mesec, znašajo mesečni dohodki sklada ca. 300.000 din. Razmerje med štirimesečnimi dohodki, ki znašajo 1.240.821 din in izdatki, ki znašajo 998.990 din v tem obdobju, pokaže, da so bila določila Pravilnika o upravičencih pravilno postavljena.

Pri sedanjih stopnji prispevka ni mogoče razširjati krog upravičencev, ker bi sicer sredstva sklada ne zadoščala. Nekateri primeri celo kažejo na to, da si posamezni upravičenci ne znajo uveljaviti svojih pravic, ker določil Pravilnika ne razumejo pravilno. Ta ugotovitev velja tudi za UO sindikata v nekaterih ekonomskih enotah. Pri pravicah do pogrebne in stalnih pomoči otrokom žrtev nesreč pri delu ni nejasnosti in so izplačila tekoča. Nejasnosti so samo pri pomoči upravičencem, ki bolujejo nad dva meseca. Osmi člen Pravilnika določa, da se v primeru daljše bolezni in težje poškodbe pri delu po dveh mesecih dodeli občasna pomoč v zneski od 3000 do 6000 dinarjev.

Iz tega izhaja, da je vsak član kolektiva, ki vplačuje prispevek v sklad, upravičen po dveh mesecih bolniškega staleža do enkratne minimalne pomoči 3000 din, ne glede na njegovo socialno

stanje, višino osebnih prejemkov ali katerihkoli drugih kriterijev. Upravni odbor sindikata v ekonomski enoti pa ima dolžnost, da odobri pomoč vsakemu upravičencu in da ugotavlja njegovo socialno stanje ter pravico, da določa višino pomoči v razponu od 3000 do 6000 din. Razen tega ima upravni odbor pravico, da podeli pomoč v tem razponu tudi večkrat (vsak mesec enkrat), če traja bolniški stalež upravičenca več mesecev.

Pričakujemo, da bodo člani kolektiva znali uveljaviti svoje pravice, če so še primeri, da bi kdo, ki je bil od meseca avgusta dalje nad 2 meseca v bolniškem staležu, te pomoči ne sprejel.

Na uredništvo »Rudarja« je prispelo pismo z namenom, da se objavi v časopisu. Avtor apelira na rudarje, naj bi razširili krog upravičencem še na družine, odnosno otroke, katerim umre oče, ne glede na vzrok smrti. Pobuda je umestna, vendar je določila pravilnika nemogoče spreminjati do naslednjega občnega zbora sindikalne podružnice. Vsi se zavedamo, da samopomoč v sedanjih obliki ni popolna, dejstvo pa je, da se pri sedanjih višini prispevkov krog upravičencev ne more razširiti. Pomanjkljivosti sklada samopomoči se bodo do naslednjega občnega zbora sindikata pokazale, takrat bo pa kolektiv RLV imel možnost, da spremeni posamezna določila Pravilnika o koriščenju sklada, ali da sprejme novega popolnejšega.

Višina prispevka, ki je odločilna za določitev obsega pravic — dajatev iz sklada, se bo lahko spremenila samo, če bo večina članov kolektiva, odnosno sindikata spoznala to za potrebno.

V MESECU NOVEMBRU SO BILI SPREJETI V STALEŽ PRI RLV NASLEDNJI:

V jama:

Breznikar Franc, nakladalec premoga; Bračič Alojz, nakladalec premoga; Draž Anton, strojni tehnik; Debeljak Franjo, kvalificiran kopač; Jakupovič Zarif, nakladalec premoga; Juharst Franc, nakladalec premoga; Klemenc Franc, nakladalec premoga; Očepek Franc, nakladalec premoga; Pocaajt Franc, nakladalec premoga; Plemen Anton, nakladalec premoga; Petek Ivan, nakladalec premoga; Razgoršek Filip, nakladalec premoga; Šimek Ivan, nakladalec premoga in Žibret Franc, kvalificiran ključavničar.

V elektro strojni obrat:

Part Florjan, polkvalificiran kovač in Strnišnik Anton, nekvalificiran delavec.

V klasirnico:

Kranic Venčeslav, nekvalificiran delavec in Stvarnik Franc, nekvalificiran delavec.

T »EFE«:

Ramšak Ivan, nekvalificiran delavec.

V MESECU NOVEMBRU SO ZAPUSTILI PODJETJE NASLEDNJI:

Jama:

Čuk Anton, rudarski nadzornik — invalidsko upokojen; Kovačič Ludvik, v JLA; Okorn Franc, poizkusna doba in Skledar Franc, poizkusna doba.

Gradbeni obrat:

Rezo Stanko, v JLA; Tokič Ivica, poizkusna doba in Tokič Josip, v JLA.

IRS:

Ing. Mali Ludvik, sporazumno.

Elektro strojni obrat:

Deberšek Ivan, poklicna rehabilitacija.

KULTURA

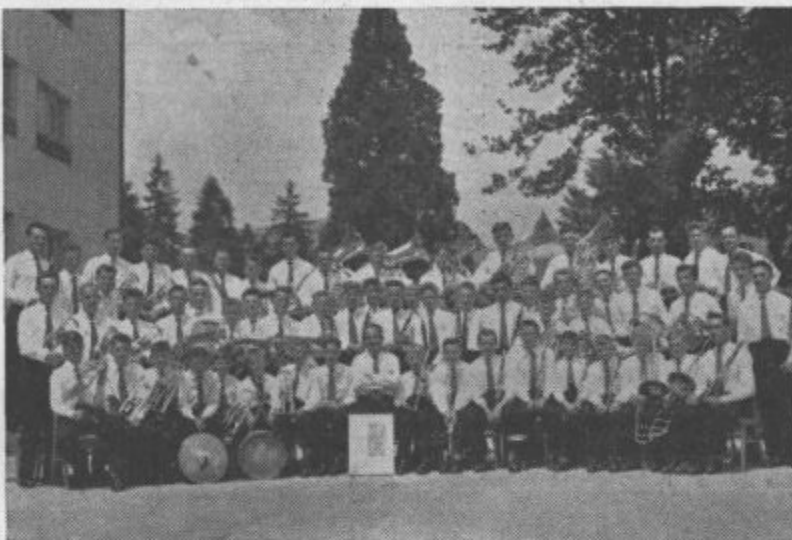
RUDARSKA GODBA na razpotju

Naša godba je bila ustanovljena leta 1919, torej obstoja že 43 let. V teh letih je delovala včasih bolj, včasih manj uspešno. Na njen uspeh in napredek so vplivali razni činitelji, kakor način in organizacija, finančno vprašanje, vodstvo godbe in drugo. Kakšnih vidnih uspehov pa godba ni pokazala vse do leta 1956, ko je mesto kapelnika prevzel tov. Ivan Marin, bivši kapelnik šoštanjske godbe. Uvidel je, da bo treba začeti znova in predvsem vzgojiti mlade godbenike. Te naloge se je lotil z veliko vnamo in uspeh ni izostal. Po šestmesečnem teoretičnem tečaju z mladinci je nadaljeval s praktičnimi vajami in po enoletnem delu, je godba že nastopila v polni zasedbi. Stare godbenike so zamenjali mladi, ki so igrali že na novih instrumentih.

Mladinska godba je krenila na pot. Prvi večji uspeh je dosegla na republiški reviji v Ravnah na Koroškem leta 1958. Nastopila je v polni zasedbi s šestdesetimi

člani in bila priznana kot najboljša mladinska godba v Sloveniji. Sledili so razni nastopi,

tekmovanja in revije v Ljubljani, Celju, Rogaški Slatini in Novi Gorici. Kot ena izmed najboljših godb v Jugoslaviji se je naša mladinska godba udeležila tudi amaterskega festivala v Nišu. Letos pa se je odzvala povabilu rudarskega odbe iz Fohnsdorfa v Avstriji ob praznovanju stolet-

Rudarska godba v Ravnah leta 1958

nice obstoja te godbe. O tem uspešnem nastopu v inozemstvu smo čitali poročila v prejšnjih izdajah »Rudarja«.

Po toliko uspehih, ki jih je naša godba dosegla v razmeroma kratkem času je vsakdo pričakoval, da bo godba še nadalje prosperirala. Ali zgodilo se je ravno obratno. Godba je prišla v takšno krizo, da je nastalo resno vprašanje njenega obstoja. Zalostno, toda resnično! Člani godbe so bodisi iz opravičenih bodisi iz neopravičenih vzrokov začeli izostajati od vaj in nastopov, ali pa so sploh zapustili godbo. Mnogi člani delajo po tretjinah, nekateri so odšli v šolo, drugi pa so postali za glasbo nezainteresirani ali pa iščejo pri godbi samo materialno korist.

Res je, da bi bilo treba udeleževanje godbe preusmeriti, pripraviti javne koncerte, prirediti večkrat izlete in podobno. Godba naj bi igrala na pogrebu vsakega dolgoletnega člana — rudarja. Treba bo pritegniti nazaj one člane, ki so odstopili od godbe in dopolniti sestavo godbe z mladinci. Število godbenikov se je namreč skrčilo na polovico, tako da ima sedaj godba komaj 33 članov. Organizirati je treba vpis mladincev in začeti z vzgojo mladih kadrov. Urediti vprašanje godbenih prostorov, dopolniti pravila godbe in še marsikaj.

Potrebno bo več razumevanja s strani članstva in odbora godbe, kakor tudi od strani uprave rudnika in sindikalne podružnice, da se vprašanje rudarske godbe enkrat reši ter zagotovi njen obstoj in napredek.

M. Trampuž

Razstava Lojzeta Zavolovška

V Delavskem klubu je v počastitev Dneva republike odprta razstava amaterskega slikarja Lojzeta Zavolovška. Mogoče je prav, da ob tej priliki povemo nekaj več o razstavljalcu in likovni umetnosti.

Nastop kulturnega delavca je

Akad. slikar Lojze Zavolovšek pri delu

posebno zanimiv, kadar stopa sam pred javnost in njen kritični forum. Takrat pokaže svoje dispozicije, šole, hotenja in želje ter cilje v svetu znanosti ali umetnosti. S tem prikazom obljublja

ter se obvezuje, da bo doprinesel svoj delež v zakladnico splošne kulture in posebej kulture svojega kraja in časa. Tak primer imamo tudi ob razstavi akad. slikarja Lojzeta Zavolovška.

Mlad umetnik na začetku svoje poti! Koliko želja in odpovedi, šole in samo vzgoje, truda in dela, misli in čustev, hotenja in intuicij mu je bilo potrebnih, da si je lahko ustvaril svoj svet likov in barv, da je našel svoj lastni, v sublimirano materijo likovnih sredstev prenešeni izraz, da je postal sposoben razdajati samega sebe. Težka je pot do umetnosti in težko je biti pošten umetnik, ki govori ljudem vedno samo tisto, kar misli in čuti. Pri tem se mu čestokrat v njegov likovni govor prikradejo slutnje kot obljube bodočnosti, kot zarodki idej, ki bodo mogoče nekoč obvladovale svet, tihe prerokbe, katerim umetnik pogosto še sam ne ve zadnjega pomena, ker ne pozna celotnosti časa, v katerem živi. Poleg zavestnega, intelektualnega je v vsaki resnični umetnini tudi vedno mnogo podzavestnega, emocionalnega, kar se ne da z besedami razložiti. Zato je vsaka umetnostna razprava v bistvu avtobiografija zarstavljalca, je z likovnimi dosežki dokumentarni razvoj njegovega življenja, je njegova hvalnica pa tudi njegova najgloblja in zato kritična izpoved. Ta precej obsežen uvod je bil potreben, da si lahko podrob-

neje ogledamo in ugotovimo, kaj nam pripoveduje naša razstava o svojem tvorcu in oblikovalcu, umetniku in pedagogu Lojzetu Zavolovšku.

Naš umetnik se je rodil v Radmirju v Savinjski dolini pred 34. leti. Izšel je iz male kmečke družine, kjer je bilo več otrok kot kruha. Obiskoval je obvezno šolo v domači vasi, popoldne pa pasel krave, se igral po travnikih in raziskoval gozd. Ugajale so mu drobne skrivnosti narave, modrina neba in jarke barve poletja. Vse kar je videl je močno dojemal in čustveno prepajal, ker je živel s naravo, v katero ga je vlekla njegova takrat še ne definirana slikarska narava. Čutil je nagnjenje do risanja, v katerem je posebno užival in z odprtimi usti je nekoč poslušal zgodbo o Michelangelu, tem silnem človeku, ki je ustvarjal z božansko močjo nove svetove in jo ni več pozabil. V času okupacije, ko je bila od leta 1943 pri njihovi hiši javka, je aktivno sodeloval v NOB, prenašal pošto in pomagal domačim borcev. Po osvoboditvi je končal leta 1949 šolo na Ljubnem, nato pa odšel služiti vojaški rok v Beograd. Kot mnogim našim fantom, je tudi njemu pomagala JLA do kruha. V Beogradu je namreč hodil tri leta v večerno risarsko šolo, od koder je konkuriral na akademijo upodabljaljočih umetnosti ter bil leta 1951 sprejet med

dvajseterimi od preko 400 kandidatov. Akademijo je obiskoval pet let in sodeloval na vseh njenih razstavah. Največji vpliv na njega sta imela profesor Milo Milunović in Marko Čelekonović, pri katerem je tudi končal svoje šolanje. Njegova vzora pa sta že tedaj postala Peter Lubarda in Paul Cesanne, prvi zaradi svoje nacionalnosti, drugi pa zaradi svoje svetovljanske širine. K umetnikovi razgledanosti je v tem času mnogo pripomoglo tudi, da je lahko kot član akademskega pevskega zbora »Branko Krstmanović« mnogo potoval po Italiji, Avstriji in Nemčiji ter si ogledal vrsto svetovnih galerij, v katerih je našel svoje vzornike Cesanna in Van Gogha ter od starejših Masaccia in Piero de La Francesca. Akademijo je Zavolovšek končal leta 1956. Na svojo lastno željo je prišel v Slovenijo, kjer mu je bilo dodeljeno službeno mesto v Konjicah. Leta 1959 je prišel v Velenje in prevzel likovno vzgojo otrok na I. osemletki. Že v naslednjem letu pa je nastopil kot upravitelj novo formiranega muzeja v Velenju. Leta 1959 je postal član društva slovenskih likovnih umetnikov, imel je več društvenih razstav v Mariboru. S formiranjem tretjega pododpora Društva slovenskih likovnih umetnikov je avtomatično postal član celjske skupine, ki ima svoj sedež razstav v Celju.

Vsaka šola oblikuje človeka po svoje, tako tudi beograjska akademija Zavolovška. Šola sicer ne ustvarja talenta, razvija pa ga

(Nadaljevanje na 7. strani)

RAZPRODAJA KNJIG

pri MLADINSKI KNJIGI VELENJE

C E N I K knjig po zelo znižanih cenah

	Stara cena	Nova cena			
Slikanice in knjige za otroke:			Godina: Spomini na partizanska leta, krt. 500 300		
Matošec: Neubogljivi robot, krt.	670	300	Favreliere: Odločitev v Alžiriji, br.	350	100
Fatio: Srečni lev, ppl.	420	200	Favreliere: Odločitev v Alžiriji, krt.	500	200
Zagorski: Pisma na moj naslov, krt.	480	200	Wilson: Mojih šest kaznjencev, krt	800	500
Tuwin: Lokomotiva, krt.	520	300	Böll: Kruh zgodnjih let, br.	200	100
Maršak: Bajke iz Balalajske, krt.	800	500	Böll: Kruh zgodnjih let, krt.	360	200
Lofting: Cirkuški voz Dr. Dolittla, krt	625	300	Tolstoj: Aelita, br.	260	100
Puškin: Pravljice, ppl.	590	300	Tolstoj: Aelita, krt.	400	200
Vitez: Beli lev, krt.	700	200	Colette: Zeleno žito, br.	300	100
Norveške pravljice, ppl. I/II	2.000	1.600	Dornemann: Jenny Marx, br.	350	100
Novogrške pravljice, ppl.	960	600	Dornemann: Jenny Marx, krt.	600	200
Pančantantra, ppl.	850	550	Čujkov: Na začetku poti, br.	600	200
Leteča ladja, ppl.	730	500	Čujkov: Na začetku poti, krt.	800	400
Črnske pravljice, ppl.	830	550	Černiševski: Kaj delati?, ppl.	1.150	150
Madžarske pravljice, ppl.	970	600	Lesage: Zgodbe Gila Blasa, ppl.	1.390	900
Kitajske pravljice, ppl.	890	600	Poljudnoznanstvene knjige:		
Knjige za mladino:			Ramovš: Zemlja skozi milijone let, ppl.	1.110	500
Boguszewska: Za zelenim nasipom, br.	435	200	Grabrijan: Kako je nastala sodobna hiša ppl.	2.400	1500
Suhl: Medidne pasti, krt.	580	200	Kunaver: Kraški svet in njegovi pojavi, cpl.	395	200
Stefansson: Eskimo Kek, krt.	480	200	Camov: Rojstvo in smrt sonca, br.	590	200
Kenneth: Veter v Vrbju, krt.	800	300	Peierls: Zakoni narave, br.	800	400
Sutcliff: Ščitni obroč, ppl.	650	300	Kunaver: Verknjiško jezero, br.	880	200
Beljajev: Zvezda Kec, krt.	550	100	Nikolić: Pod morsko gladino, br.	450	100
Peisson: Edgarjevo potovanje, br.	1.250	200	Vasiljev-Fučev: Reportaža iz XXI. stol. br.	520	100
Kratky: in Sedy: Torpedovka, br.	810	200	Cermelj: Z raketo v vesolje, br.	370	100
Ocvirk: Smeh v klavzuri, br.	890	200	Ramovš: Geološki izleti po Sloveniji, br.	290	100
Lem: Magellanov oblak, pl.	790	200	Bartol: Obiski pri Slovenskih znanstvenikih, br.	790	200
Kästner: 35. maj, br.	200	100	Butler: Notranjost žive celice, br.	790	200
Vrečko: Drama v vesolju, br.	190	100	Duhovnik: Pogled v svet kristalov, br.	900	400
Kassilj: Čarobna dežela Svambranja I/II.	400	200	Kostić: Fizika za kratek čas, br.	990	400
Kasslj: Čarobna dežela Svambranja I/II.	800	400	Riedel: Skrivnostna bitja globokega morja, br.	550	200
Kajzer: Mimo dnevnega načrta, krt.	380	100	Naglič: Pomorska slovenščina, ppl.	850	400
Dauet: Zastavonoša, ppl.	2.200	1.500	Ramovš: Geološki izleti po ljubljanski okolici, br.	780	200
Vošnjak: Črna kri, krt.	1.790	900	Lehman: Živali so prišle k nam, br.	268	100
Knjige za vsakogar:			Cermelj: Človek v vesolju, br.	795	100
Aškenazy: Indijansko poletje, br.	340	100	Polenec: Našava v muzeju, br.	390	100
Aškenazy: Indijansko poletje, krt.	540	200	Zei: Dvoživke in plazilci, ppl.	1.100	500
Jerome: Trije možje se klatijo, krt.	580	400	Vodniki:		
Fitzgerald: Veliki Gatsby, br.	300	200	Ljubljana v ilegali, br.	900	400
Fitzgerald: Veliki Gatsby, krt.	500	400	Pomniki naše revolucije, br.	980	400
Radenkovič: Politični testament, krt.	600	200			
Pourtales: Chopin ali pesnik, br.	400	100			
Pourtales: Chopin ali pesnik, krt.	600	200			

POHITITE Z NAKUPOM! — SE PRIPOROČAMO!

TEKAVEC JOŽE

(Nadaljevanje)

Med partizani je bil močan mlad fant, vesele narave. Vse partizansko življenje je znal okviriti v šale. Tovariši so ga obstopili, on pa je zbijal šale na račun kuhinje, straže in sploh vsega partizanskega življenja. V šalah in dovtipih je znal obdelati vse borce iz njihove čete. Tudi komandirju in komisarju čete ni prizanesel. Med smehom se je oglasil France iz Kremece ter pripomnil: »Srečni ste, ker imate takega vic-mojstra med seboj, da vam z vici in šalami dela kratek čas.«

Sale in vice je pretrgal komandir čete z naročilom, da naj vsak borec pripravi nahrbtnik in si naloži preneseno hrano. Rekel je: »Tu imate še moj nahrbtnik in glejte, da tudi mene primerno obložite.« To delo so borci disciplinirano izvršili. Pri nalaganju

hrane v nahrbtnike ni nobeden dopustil, da bi nosili manj kot njegov tovariš, temveč je vsak gledal, da bi malce težje nosil od drugega. Borci so bili te hrane zelo veseli in marsikatera okrogla je padla vmes, ko so si jo nalagali v nahrbtnike. Hrana je bila različna: od moke, fižola, kruha, zelja pa do suhega mesa, ričeta, riža, soli itd. Dejali so: »Dokler nas bodo ljudje podpirali s hrano, ne bomo lačni. Ljudje pa s podpiranjem dokazujejo, da se strinjajo z našo borbo. To nam je dokaz, da je naša borba pravilna.«

Ko so borci napolnili nahrbtnike, oziroma predevali hrano v svoje nahrbtnike, je komandir naročil, da naj se postroje, ker bo nekaj besed spregovoril komisar čete. Borci so se hitro postrojili. Nasproti njim pa so se postavili ostali tovariši - aktivisti.

Komisar čete je spregovoril:

»Tovariši! Današnji večer potrjuje, da je naša sicer maloštevilna vojska tesno povezana v ljudstvom. Ta povezava se kaže v tem, ker so nam tovariši tako daleč prinesli hrano. Zavedajo se, da je treba vzdrževati našo narodnoosvobodilno vojsko, da je ta vojska njihova, da se ta vojska bori za osvoboditev slovenskega naroda, ki je okupiran po fašističnih okupatorjih. Ta zavest je globoko zasidrana v vsem našem, ne samo slovenskem, temveč v vseh jugoslovanskih narodih od Triglava do Djevdjellje, od Primorske do Koroške. Po vsej Jugoslaviji ljudstvo zbira hrano za to vojsko. Ljudje iz dneva v dan prostovoljno vstopajo v partizane. Cela Jugoslavija postaja žarišče partizanske vojne. Stisniti moramo pesti in še krepkeje prijeti za puške, da se čimprej osvobodimo, kajti svoboda si moramo izbojevati sami, potem jo bomo znali

tudi ceniti.«

Komisar se je odkašljajal in nadaljeval: »Med našo vojsko in prebivalstvom mora biti še tesnejša povezava. Naša partizanska vojska se mora omasoviti, k nam morajo vstopiti nove sile, novi borci, seveda ti borci se bodo rekrutirali iz ljudstva, katerega boste vi s svojim političnim delom pripravili do tega, da se bo pridružil našim vrstam.

Fašistični okupatorji so mislili, da jih bo naše ljudstvo sprejelo z odprtimi rokami, sprejema pa jih z orožjem, ker noče biti podložno okupatorju. Nam mora biti vzgled Sovjetska Zveza. Rdeča armada razbija fašistično moč, čeprav trenutno fašisti zasedajo precejšen teritorij Sovjetske zveze, ni več daleč dan, ko bo rdeča armada z našo pomočjo pregnala fašistično svojat in jo dokončno uničila.

Na koncu se vam tovariši za vso hrano in pomoč, za vse to, kar ste nam nocoj prinesli v imenu narodnoosvobodilne vojske najlepše zahvaljujem. Preko vas se v istem imenu zahvaljujem tudi vsem tistim, ki so z komerkoli pomagali naši partizanski vojski.«

(Nadaljevanje prihodnjic)

Smučarji-skakalci pred sezono

V pretekli sezoni so dosegli naši smučarji-skakalci prav lepe uspehe. Največji uspeh je bil vsekakor uvrstitev mladince Bizjak Draga v slovensko reprezentanco za troboj Koroška — Videmska pokrajina — Slovenija v Zaholmcu na Koroškem (Avstrija). Razen tega je dosegel še na državnem prvenstvu v skokih za mladince v Delnicah na Hrvaškem pri starejših mladincih drugo mesto.

Pa tudi ostali skakalci so se v tej sezoni krepko uveljavili. Škripa velenjskih skakalcev se je pr-

republiško prvenstvo pionirjev v skokih, ki bo v zimskih počitnicah ponovno v Velenju in sicer za mlajše pionirje na 15 metrski, za starejše pionirje pa na 30 metrski skakalnici. Upravičeno upamo, da se bodo velenjski pionirji potrudili in da bo doma ostala tudi kakšna diploma. Zlasti pionirja Zupanc Drago in Javornik Jože imata možnost, da bosta krepko posegla v borbo za prva mesta. Seveda je vse odvisno od tega, če bosta redno trenirala in si prizadevala izboljšati slog in povečati daljave.

Razen navedenih tekmovalcev bo še sindikalno prvenstvo šoštanjšč, občine v skokih in klubska tekmovalca, tako, da bodo velenjski gledalci res lahko uživali. Z ozirom na ugodne snežne razmere bo prvo tekmovalje v skokih v meddruštvenem merilu za počastitev dneva republike že 29. nov. na 26 metrski skakalnici na Kozjaku.

Izven Velenja se nameravajo naši tekmovalci udeležiti vseh pomembnejših tekmovalj, posebno republiških in državnih prvenstev. Največji uspeh pa bi bil, če bi uspelo klubu usposobiti kakšnega skakalca za izbirno tekmovalje v skokih na 80 metrski skakalnici v Planici, ki bo pred poletji na 130 metrski skakalnici. Za uvrstitev v reprezentanco za polete sicer nikakor ne moremo računati. Vendar bi že sama udeležba na tem tekmovalju pomenila dovolj velik uspeh.

Ing. Jevšenak

vič pojavila na metalurških tekmovalcih na 45 metrski skakalnici v Ravnah na Koroškem. Ista ekipa je tudi na drž. prvenstvu v skokih na 60 metrski skakalnici v Črni na Koroškem dokazala, da je na večjih skakalnicah že prebrodila prve korake. Jasno je, da se naši tekmovalci niso mogli primerjati z državno reprezentanco. Vendar so njihovi dokaj sigurni skoki dokazali, da bodo lahko v prihodnosti dosegli boljše uspehe, seveda, če bodo pridno trenirali.

Za sezono imajo skakalci predviden kar precej obširen program. Glavna prireditev bo vsekakor meddruštveno tekmovalje v skokih, ki bo v januarju na 45 metrski skakalnici v Velenju. Po svoje bo morda še bolj zanimivo

Košarka v Velenju

Košarkarski šport ima v Velenju že precejšnjo tradicijo. Prvi, ki so prinesli zanimivo in dinamično igro v naše mesto, so bili nekdanji velenjski dijaki, ki so se vozili v Celje v gimnazijo, kjer so se košarko naučili igrati v šoli.

Leta 1953 so si sami na travniku pred zadržnim domom v Velenju naredili primerno igrišče in si sestali koše ter potem tudi tekmovali v celjski podzvezi. Krog ljubiteljev tega novega športa je bil takrat še majhen, vendar pristen in vnet. Mnogo ovir je bilo pred prvimi poborniki

novega športa v Velenju. Omenim največje — materialno stran. Dobre, prave košarkarske žoge in copate so prvi košarkarji poznali samo iz raznih športnih revij in vendar so kljub pomanjkljivim rekvizitom potrtovalno in z veliko ljubeznijo in športno strastjo metali žogo v koše — lastne domače izdelave.

Z novimi, modernimi športnimi objekti, ki so bili zgrajeni v športnem parku ob jezeru, pa so se takorekoč na stečaj odprla vrata vsem mladim športnikom, tako tudi košarkarjem, ki imajo že več let lepo in moderno igrišče in vse možnosti za razvoj te, v svetu tako popularne športne igre.

Košarkarska sekcija v društvu Partizan-Rudar je nekaj časa kar uspešno delala. Vendar pa sta z vsakim letom kvaliteta in kvantiteta pričeli upadati in košarka sama je kar nekako izgubljala tla pod nogami.

Da bi košarka dobila tisto mesto, ki ji dejansko gre v velenjskem športu, smo sklenili, da dejavnost sekcije poživimo in začnemo sistematično delati. To mora roditi vedno večje in večje uspehe.

NEKAJ BESED O LIKOVNI RAZSTAVI LOJZETA ZAVOLOVŠKA

(Nadaljevanje s 5. strani)

ter mu daje svoja izrazna sredstva, s katerimi nekaj časa govori, pa naj še tako stremi po čimprejšnji osamosvojitvi. Za beograjsko akademijo kot sploh srbsko slikarsko šolo so značilne široke poteze, sproščena pastoznost in site, nekoliko težke barve. Izhodiščne pozicije tega slikarstva so realistične, toda s kolorističnimi interpretacijami, ki često meje na opaknost. Tukaj so blizu meje barvnega fovizma ali celo ekspresionizma, katerim pa se je uradna beograjska šola znala vedno izogniti z barvitostjo, zreducirano često do primitivizma ali celo simultaneizma. Tako so tudi Zavolovškova dela na akademiji. Izpod šolskega emajla pa se že nakazujejo stremjenja po samostojni razvojni poti. Te tendence po osebnem izrazu so dobile svojo trdno točko v slovenski zemlji, ki je Zavolovška tako prevzela, da jo je poizkusil zajeti v njenem bistvu. Tu ga ni več zanimal njen literarni detajl, ampak globalna vizija o njej, na porcialni košček njene prirode. Legenda in ep o njenem življenju! Zemlja je realna, zato so tudi Zavolovškove umetnostne pozicije ostale vezane na realizem, le da je tega poizkusil v začetku

uresničiti z beograjskim koloritom, sedaj pa išče preko barvnega simbolizma njegov nacionalni značaj. Ta barvni simbolizem, ki se v novejšem času tu in tam povezuje s stilizacijo in mestoma celo dekorativnimi odnosno primitivnimi prijemi, ima za končen cilj doseči nacionalno noto v tonu in barvi. »Lepota« namreč ne leži v »lepoti« amaterskega kriterija, ki še vedno prevladuje pri nas in jo išče v anekdoti, ampak v univerzalnemu humanega vrednotenja umetnosti. Tako umetnost seveda ni modna, je pa resna in globoka, ker nas uvaža v idejne in emocionalne sfere, ki pomenijo bištvno materije in življenja. Ta umetnost je antejska, svojo moč izgublja, ko se več ne dotika zemlje, pa katero je umetnik vezan po krvi svojih kmečkih prednikov. Zato bo Zavolovšek ostal vedno le njej zvest, zemlja mu je podarila slikarsko čut, on ji bo pa to vrnil s svojim delom, ki bo — tako on upa in želi — epopeja o njeni široki lepoti, ki tiho žari iz njenih mnogoličnih oblik. To mu želimo tudi mi, saj bo njegovo delo doprinos k splošni kulturi nas vseh, posebno mu pa želimo, da bi njegova druga samostojna razstava žela uspeh in priznanje kot si jo zasluži.

Zahvala

Ob nenadomestljivi in bridki izgubi našega dragega soproga, brata in svaka

LEONA PRAČKA

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cveje ter tako počastili njegov spomin.

Prav posebno zahvalo izrekamo vsem prijateljem, ki so nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, z nami sočustvovali ter nam tako skušali lajšati težko bolečino.

Upravi rudnika in sindikalni podružnici iskrena hvala za pozornost in pomoč.

Preskromne so besede, s katerimi bi lahko izrazili ginjenost in zahvalo ob prelepem slovesu od dragega pokojnika, ki so mu ga priredili godbeniki, pevci, govorniki in rudarji pri odhodu iz hiše žalosti in pri odprtem grobu. Prisrčna zahvala vsem organizacijam in kolektivom iz Velenja ter podjetju »SUMI« iz Zagreba za darovano cvetje, poslovilne besede in za izraze sožalja.

Dr. Zargaju, ki je med njegovo težko boleznijo storil več, kakor mu je nalagala dolžnost, saj mu je s svojimi prijateljskimi obiski vlival upanje v ozdravljenje in mu lajšal duševno gorje, naša globoka zahvala.

Hvala tudi dr. primariju Rajšpu ter vsem zdravniškemu osebju iz bolnice Slovenj Gradec.

Neutolažljivi: soproga Danica, sestra Marjana, brat Vlado s soprogo in hčerko ter ostalo sorodstvo.

Zato pozivamo vse mlade ljubitelje košarke, da se v čim večjem številu vključijo v to sekcijo, ki je že začela z rednimi tedenskimi treningi v telovadnici osnovne šole Miha Pintar-Toledo.

Valter KONČAN

TEKMOVANJE ŽENSKE STRELSKE EKIPE

Dne 3. 11. 1962 je strelska družina v Mestinju ob ustreznem slavlju razvila svoj prapor. Ob tej priliki je bilo v okrajnem merilu prirejeno strelsko tekmovalje, katerega sta se udeležili tudi strelski ekipi »EFE« in »Rudar« Velenje.

Skupno je na tekmovalju sodelovalo 11 ženskih ekip. Tekmovalje je bilo prirejeno na prostem. Kljub razmeroma neugodnemu vremenu (gosta megla in zelo hladno), so bili na splošno doseženi ugodni rezultati. Razveseljen je zlasti rezultat ženske ekipe »EFE«, ki je zasedla II. mesto, tako da ji je do pokala

manjkalo le 13 krogov, katerega je osvojila ekipa Celja. Ekipa Rudarja se je plasirala na IV. mesto.

Tekmovalke so bile z rezultati tekmovalja zelo zadovoljne, zlasti ko so za svoj uspeh prejele tudi priznanje v obliki praktičnih daril. Tekmovalke so se vrnile domov z novimi pobudami po aktivnejšem sodelovanju v okviru svoje organizacije, ki kar dobro napreduje. Obenem so se na sestanku strelskega odbora pogovorili in sklenili, da bi se najboljše strelke pridno vadile za naslednje tekmovalje in tako tudi še za boljši plasma.

mesto na lignitu

(Nadaljevanje)

Po izgradnji je Lapp podpisal reverz, da jamči deželnemu odboru za letni dohodek 115.000 goldinarjev, odnosno za diferenco med resničnim dohodkom in to vsoto. Skoraj vsako leto je bilo treba doplačati. Leta 1904 je država prevzela obratovanje železnice. Lapp je bil še na dolgu za difference in obresti in se je moral zanje na novo obvezati.

Istočasno s Savinjsko železnico so se končala rudniška priprav-

ljalna dela v ožjem smislu besede. Razume se, da je Lapp vložil vanje mnogo denarja in je pričakoval, da ga z bogatimi obrestmi dobi nazaj. Seveda ni šlo vse tako, kakor si je Lapp želel.

Leta 1892 je Lappov rudnik začel proizvajati premog.

Obratovanje, ki so ga uvedli v jami, je še bilo preprosto.

Med raziskovalnimi programi so bila odkopna polja. Od raziskovalnih prog so izkopali na vsako stran smerne (izvozne) proge, ki so sloj razdelile v ne-

kake ležeče stebre, ki so imeli različno širino, po 12 m, pa tudi več, celo dvakrat toliko.

Kopali so redno v etažah od zgoraj navzdol, in sicer v smeri proti izvoznemu jašku. Izkopane jame so zasipali z enostavnim rušenjem krova.

Metodo ali način odkopavanja so često menjavali, vendar pa so se pri tem izoblikovale neke določene oblike.

Prva leta so uporabljali metodo bočnega odkopavanja. Iz smernih prog so delali v bok stebrov

podkope, s katerimi so šli do odkopnim mej. Nato so delali obratno. Nazaj grede so plenili postavljeno tesarbo, povzemali krovni premog in nato rušili krovino. Pri tem so si puščali ob strani zračni kanal, ki so ga zasuli šele potem, ko so delali na naslednjem podkopu. Ta način kopanja so večasih donolnjevati z dvojnimi jaščiči, izmed katerih je eden služil za spuščanje krovnega premoga v voziček, a drugi za zračenje. Krov so rušili večkrat zelo visoko. Sli so tudi v višino 10 m in še čez. Tako so razmerna poceni prihajali do premoga.

Jasno je, da je bilo pridobivanje premoga iz tolikšne višine nevarno, saj se je strop delavcem lahko usul na glavo.

Ne glede na to, so pa že leta 1905 napravili poizkus tudi s tako imenovanim komornim odkopavanjem. Pri tem so iz smernih prog v premogovnih stebrih izkopali komore, ki so bile globoke, široke in visoke preko 12 m, večkrat celo mnogo več. Med komorami so zaradi trdnosti puščali navpične premogovne stebre.

(Nadaljevanje prihodnjik)

MALO ZA ŠALO — MALO ZA RES

DNEVNI RED:

1. Aktualnosti doma in v občini
2. RAZPRAVA PO POROČILU...

LJUBI DEDEK MRAZ!

V Velenju je ustanovljen kotalkarški klub. Če bo vse po nedeži, bomo že preko zime pridno vadili v neki dvoranici. Spomladi pa se bomo spustili na pravo kotalkališče.

Zato Te prav lepo prosimo, če lahko obiščeš občinške in se oglasiš spotoma se tam, kjer delajo naše mamice in atiki in da zbereš skupaj toliko denarja, da se bomo lahko vsake spomladi kotalkali na tapravnih kotalkah.

Ves to sotake kotalke s katerimi so nastopili pri nas ljubljanski stroci. Pa tudi na televiziji smo jih že videli.

V upanju da ne boš pozabil na nas Te prav lepo pozdravljajo

VELENJSKI KOTALKARJI.

Velenjčani in okoličani!

Morda še ne veste, da posuje pri Stanovanjski skupnosti Velenje že od leta 1960 Zbiralnica Kemične čistilnice in barvarne, ki nato pošilja predmete na čiščenje in barvanje v Maribor. Cene teh storitev so zelo solidne, solidna pa je tudi izdelava, saj Zbiralnica ni do danes beležila skorajda nobene reklamacije.

V kolikor za to hitro, poceni in zelo potrebno uslugo še niste vedeli, poslužite se tega in ne boste razočarani.

Zbiralnica posluje:

- v ponedeljkih od 8. — 11. ure dopoldne;
- v sredah od 8. — 11. ure dopoldne;
- v petkih od 8. — 11. ure dopoldne
- v petkih tudi od 15. — 17. ure popoldne

Stanovanjska skupnost
Velenje

KINO

- Od 1. do 3. decembra:
»KAROLINA REŠKA«
domači barvni film
- Od 5. do 6. decembra:
»OD SCHWARZWALDA DO ČRNEGA MORJA«
domači film
- Od 8. do 10. decembra:
»EVROPA PONOČI«
italijanski barvni film
- Od 12. do 14. decembra:
»ČRNI NAREDNIK«
ameriški barvni film
- Od 15. do 17. decembra:
»DOM NA GRICU«
ameriški barvni film

»RUDAR«, glasilo delovnega kolektiva RLV — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik Jože Tekavec — Tehn. urednik Pavla Zargaj — Ostali člani: Franc Pristovšek, Alojz ing. Diaci, Marjan Sušteršič, Ivan Drev in Vinko Šmajš — Izhaja dvakrat mesečno — Tisk Casopisnega podjetja »Celjski tisk«, Celje — cena 20 din.

V torek, dne 4. decembra 1962 bo ob 18. uri v kulturnem domu v Velenju redna

LETNA KONFERENCA

SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI VELENJE

Da bi konferenca dosegla svoj namen je potrebno, da se je članstvo v čimvečjem številu udeleži. Poleg poročila organizacije, bomo članstvo seznanili tudi o graditvi Energo kemičnega kombinata v Velenju, t. j. objekta, kateri bo garrant za nadaljnji gospodarski razvoj v Saleški dolini.

Na konferenci bomo izvolili nov odbor krajevne organizacije socialistične zveze ter, kar bo novo za Velenje, da se ustanovita dve podružnici pri KO SZDL. S tem bi bilo Velenje razdeljeno na levi in desni breg reke Pake. V obeh podružnicah se bo po konferenci izvolilo vodstvo podružnic.

Z udeležbo in razpravo na konferenci boste pripomogli k reševanju obstoječih problemov v našem gospodarskem in političnem življenju.

KRAJEVNI ODBOR SZDL — VELENJE